

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725. 134

Szerző:

R. D.

Cím:

Törökkorelőtti építmény
a pesti vármegyeház alatt

Idő

"1934"

Forrás:

Pesti Hírlap

Személy

Helyszám

Bp
(Hely)1934 jul. 28.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Közp. nyomt. X2

Törökkorelőtti építmény a pesti vármegyeház alatt.

**Egy befalazott ember csontvázára találtak
építkezés közben.**

Pest vármegye ősi udvarházában most kisebb átalakítási munkák folynak. A török időkét megelőző időkől fennmaradt épületrész hatalmas kőépítmény. A négy méter vastag terméskőkockákból rakott fal itt nem ritkaság és nem tuzozunk, ha mondjuk, hogy abból a kőanyagból, amit a Városház-, Vármegyeház- és Semmelweis-utcák által határolt épület-tömbbe beépítettek — körül lehetne bástyázni a Belvárost . . .

A vármegyeház nagy épülete nem egy időben épült. Legrégibb része az épület belsejének választó-épületrésze, amelyben a diszterem van. Alsó építménye a török hódoltság előtt épült s az emeleti része 1690-ben, amikor a vármegye — a budai megyeháza helyett Pesten óhajtott székházat. Ekkor épülhetett a mai Városház-utcai homlokzat helyén álló s vályogból épült egyemeletes épület része, amely az 1838. évi nagy árvízben aztán beomlott.

Az 1820-as években épült a mai Semmelweis-utcai kétemeletes homlokzat és 1840-ben épült a vármegye legimpozánsabb része, a ma műemléknek elismert pompás Városház-utcai homlokzat.

A legrégibb részben most — helyszüke lévén — az egyik félreeső világító udvarból raktárhelyiség készült, hogy pedig annak padlózata száraz és megbízható legyen, annak cementburkolatát feltörve, a földet ott kihordták. E munka közben egy körülbelül három méter átmérőjű, domboru kupolás körépítményre bukkantak, amelyről eddig senkinek fogalma sem lehetett.

A kupola kőfalala felbontatván, abból egy pompás, kvadrátkövekből gondosan épített kutszerű mélyedésbe jutottak, amelyben egy emberi csontváz, valami madár (fácán, páva) csontok, darabokra tört számos fénymázás tál és egy hibátlan fénymázás csésze került elő.

Az üreget — ismeretlen időnek előtte — már

úgy látszik, felbontották. Erre való, hogy a boltozat felső részén az építménynél jóval későbbi időből való falazás látható. (Nem lehetetlen, hogy ez a falazás és az üregben talált temetetlen emberi csontok között összefüggés van.)

A mult századok gondos, tökéletes építkezése nem marad el ebben a földalatti építményben sem. A fal alján jelentkezik egy betemetett bejáró is, amelynek nyílása szép kőívvel valóban azt a gondolatot ébreszti, hogy ez a helyiség is valamely gyakorlati célt szolgált a maga idejében. A bejáró nyílása a vármegyeház Városház-utcai udvarának közelében és irányában van, tehát az sem lehetetlen, hogy a zürzavaros, zord időkben épült ház — elkészült arra, hogy hasszabb ideig csak a földalatti rejtekhelyein fog helyet adhatni lakóinak s erre az időre az ivóvíz könnyű hozzáférhetősége miatt épült ez az erős építmény.

A lelet tárgyai két-háromszázéves multra vallanak. A fénymázás tálakon részben igen egyszerű, egyszínű vonaldíszek, részben színes, magyaros virágdíszek, vagy barokk indázatos díszítés van. Egy tál hullámos széle már a későbbi barokk korra vall. Az épnek mondható, szintén fénymázás csésze minden dísz nélkül való.

A lelet története ma — alig kideríthető. Minden arra enged következtetni, hogy itt egy élve eltemetett emberről lehet szó, akinek szörnyű végzetén a kegyes ítélkezők úgy óhajtottak enyhíteni, hogy örök börtönébe némi ennivalót is adtak. Erre vallanak az ott talált madárcsontok és a tálak.

Tudjuk, hogy az élve befalazottaknak adtak börtönükbe mindig valamit, aminek valami jelentőséget tulajdonítottak az ítélkezők. A M. N. Múzeum könyvtárában van egy kézírásos törvénykönyv a XIV—XV. századból, amelyet egy emberi csontváz mellett egy középkori építmény befalazott üregében találtak; a könyvön észrevehető nyomok mutatják ma is, hogy a szerencsétlen halálra ítélt — éhszenvedése közben a könyvet harapdálta. Még kell jegyeznünk itt még mint kuriózumot, hogy ugyancsak ebben az üregben egy — macskacsontváz is volt.

A megyeházi lelet ilyen problémát nem ad a mult kutatójának. Inkább hihető, hogy a halálra ítélt valami élelmiszert kapott, hogy valamivel egyelőre csillapíthassa gyilkos éhségét.

A feltárt építményt a mai nap folyamán a M. N. Múzeum régiség-tárának megbízásából Höllriegli József tanár meglektette.

nda 1926 — 8891